

GAZETA

Anul XVIII
Nr. 870
Vineri 28 oct.
1966
4 pag. 25 bani

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

CLASELE SPECIALE

O clasă de preeminență a fost dintotdeauna unul dintre visele marilor pedagogi. O clasă însă în care se întrec elevii selecționați anume, ale căror talente se aplică aceluiași domeniu, aceluiași obiect de învățămînt, oferă imaginea ieșită din comun a întrecerii dintre aleși într-o activitate școlară în culisele căreia sirguința, simpla sirguință reprezintă o treaptă de mult depășită.

O asemenea clasă este oricare dintre clasele speciale recent înființate în câteva licee din țară, clase a căror experiență este menită să contribuie la realizarea unui important pas înainte în perfecționarea procesului de predare, la ridicarea nivelului pregătirii elevilor de liceu. Implicațiile existenței unor asemenea clase nu sînt mici și nu sînt puține. Ele țîn și de aspectele conținutului, ale funcționalității, ca și de aspectele organizatorice.

Cum sînt recrutați elevii care alcătuiesc clasele speciale? Ce condiții trebuie să îndeplinească profesorii care predau la asemenea clase? După ce criterii trebuie să se desfășoare activitatea lor? Care este locul acestor clase în relația liceu-facultate?

Lată numai câteva dintre întrebările pe care ni le-am pus în drum spre liceele „Gh. Lazăr” și „Mihai Viteazul” din Capitală, unde funcționează câte o clasă specială de matematică.

Criterii de selecționare

31 de elevi în clasa a X-a M (m de la matematică), a Liceului „Gheorghe Lazăr”, despre care ne vorbeste diriginta și în același timp profesoara de matematică Elisabeta Iorgulescu. 34 de elevi din clasa a X-a S (s de la spe-

cială) a Liceului „Mihai Viteazul”, despre care își exprimă părerea Mihai Costea, directorul acestui liceu. Ascultînd relatările lor, răsfolind cataloagele, am încercat să ne facem dinainte o imagine despre acești elevi, băieți și fete care au ales și au fost aleși să facă parte din cele două colective

de viitori matematicieni. Nu reușim însă să dobîndim reprezentări diferențiate. Notele, puține acum, la început, oferă un aspect monoton: zece, zece, zece, cite un nouă. Adrian Roman, Vlad Serghesu sau Nicolae Ionescu de la „Lazăr”, Cristian Dumitrache sau Virgil Berberu de la „Mihai Viteazul” — toți sînt frunțași la învățătură. Provenind de la licee diferite — „Caragiale”, „Spiru Haret”, „Bălcescu”, „Matei Basarab”, de la liceele nr. 8, nr. 15, nr. 26, nr. 29, ca și, bineînțeles, de la liceele „Lazăr” și „Mihai Viteazul” ei au intrat în componența noilor colective aducînd după cum aflăm, alături de înclinația pentru matematică, și hotărîrea de a lupta cu toată energia pentru a-și menține locul de frunțași și de a pătrunde cît mai adînc în studiul matematicii. Cataloagele vorbeste despre sirguință. Va confirma însă și timpul, în fiecare caz, alegerea făcută? Acum chezia acestor confirmări n-o pot da decît criteriile ce au stat la baza alegerii. Să le examinăm.

În primul rînd, au fost selecționați pentru clasele speciale de matematică elevii care au avut în clasa a IX-a cel puțin media 9 la obiectul de profil și cel puțin 8 la fizică, care nu au la nici o materie vreo medie sub 7 și care, bineînțeles, doresc să se specializeze în matematică, așa cum au afirmat și ei și părinții lor, cînd au fost consultați. Iată, alături de

acela al notelor — un criteriu jușnic: dorința elevilor, a părinților lor. Spunem aceasta intrucît o experiență care a existat anul trecut la Liceul „N. Bălcescu” a arătat cît de important este să se la în seamă înclinațiile celor în cauză, ce sîrîns se leagă rezultatele de criteriul de selecție. Fără a fi vorba de o clasă specială propriu-zisă, clasa organizată experimental, anul trecut, la Liceul „N. Bălcescu” punea accentul pe studiul disciplinelor matematice, realizat după o programă amplificată față de programa normală. Au fost recrutați pentru această clasă 40 de elevi din școală, selecționați numai după criteriul notelor. O discuție cu aceștia, după un an de studiu, a arătat că doar doi, adică 5 la sută, intenționau să urmeze matematica, 23 voiau să meargă la Institutul politehnic, iar restul la alte facultăți, printre care I.S.E. și chiar și medicina (în acest din urmă caz se afla un elev cu foarte bune rezultate la matematică). Faptul acesta arată pregnant că selecționarea pe criteriul exclusiv al mediei și dintr-un cerc restrîns (de la o singură școală), nu corespunde scopului real al unei clase speciale — care este de a pregăti tîmeinice un mînunchi de viitori specialiști într-un anumit domeniu, domeniu ale cărui porți le sînt deschise mai de timpuriu totemal țînînd seama de manifestele

lor aptitudinilor pentru el. Trezind cu elevii dincolo de limitele programei de matematică, de exemplu, depășînd-o în mod deliberat, n-o facem pentru ea să poată intra „sigur” la Politehnică (selecția cu totul normală de pînă acum a adus și aduce în continuare insitutele politehnice suficiente studenți buni), ci indeosebi pentru a-i orienta spre studiul în domeniul matematicii însăși.

Ne întrebăm, în legătură cu aceasta, dacă nu cumva o recrutație prin concurs, de la școlile din raion sau regiune nu s-ar dovedi și mai fructuoasă. Pentru că aici nu e vorba de a găsi elemente pur și simplu sirguinoase, ci mai ales de a descoperi talente. Cu atît mai mult cu cît concursul elimină din capul locului și unele subiectivisme posibile în apreciere, chiar atunci cînd ele se referă la situații comparative dintr-un grup de elevi sirguinoși.

Profesorii

Dar selecția, după cum este evident, nu poate privi numai elevii. Ea trebuie să se poarte și asupra cadrelor didactice. Fără îndoială că profesorii care predau în prezent la clasele recent în-

D. TODERICIU

(Continuare în pag. 2-a)

Măsuri pentru îmbunătățirea activității de educație fizică și sport în școli și facultăți

Pentru îmbunătățirea organizării și desfășurării activității de educație fizică și sport în rândurile elevilor au fost luate măsuri în vederea modernizării lecțiilor de educație fizică, prin promovarea unor metode de lucru care să ducă la creșterea gradului de pregătire fizică generală a elevilor. În acest an de învățămînt, profesorii de specialitate insistă, printre altele, asupra însușirii corecte, de către toate clasele, a tehnicii moderne specifice probelor atletice și sprijină organizarea concursurilor de atletism pe probe și categorii de vîrstă. În vederea stimulării pregătirii și antrenării unui număr sporit de elevi la activitatea competițională și obținerea unor rezultate sportive de valoare, se va institui pentru elevi insigna „CERCURILE OLIMPICE”, care va avea cinci grade, eșalonate pe diferite trepte de pregătire sportivă. La sfîrșitul fiecărui an școlar, elevii care s-au evidențiat în activitatea sportivă vor primi premii în obiecte și diplome.

Măsuri similare au fost luate și în învățămîntul superior, unde — în primul semestru al anului — au luat ființă 37 cluburi sportive universitare cu 300 de secții pe ramuri de sport. Au început, de asemenea, lucrări de amenajare a noi baze sportive în centrele universitare Timișoara și Oradea, pentru studenții Institutului politehnic și, respectiv, ai Institutului pedagogic de 3 ani.

Pentru anul de învățămînt 1966—1967, catedrele de educație fizică din facultățile tehnice și universitare au revăzut programele de studii, care au fost îmbunătățite prin adăugarea unor capitole redînd evoluția sportului contemporan. Totodată, în anul I de studii, educația fizică este acum disciplină obligatorie.

Frumusețea școlii

La vremea cînd încep să anchege primele propoziții, școlarii din clasa I o scriu întotdeauna și pe aceasta: „Școala noastră este frumoasă”. O scrie și școlarul din Sighetul Marmăției, și cel din Cobadin, și cel din Moldova Nouă, și cel din Vrancea sau Rădăuți. De ce? S-au vorbit învățătorii? Există o înțelegere tacită între elevi? Nu. Frumosul este un atribut indispensabil al școlii. În peisajul obișnuit al frumosului cotidian, localul școlii are o distincție aparte. Menirea sa îi cere să tindă permanent către perfecțiune. Aici, în școală, omul se obișnuiește de la vîrstă cea mai fragedă cu frumosul, aici învață să-l perceapă și să-l creeze.

Atem multe școli impresionante prin monumentalitatea, prin arhitectura lor. Și tot mai multe școli noi, moderne, cărora făuritorii de frumuseți din zilele noastre le-au dat o simplitate cuceritoare, împletită cu o maximă funcționalitate. Lumina, aerul curat, culorile pastelate, formele suple și armonioase sînt proprii școlilor de azi. Există însă, pe lângă frumusețea pe care o dau arhitecții și constructorii și o altă, pe care o realizează apoi cei care muncesc aici. Educatorii, elevii, părinții — toți la un loc — cu mîini vrednice de gospodari dau fiecărui lucru, fiecărui obiect, măsura care îi este inerentă — frumosul.

În comuna Gurasada din raionul Iliș, școala strălucete prin curățenie, prin amenajarea interioarelor, prin ordinea desăvîrșită care domnește pretutînd. Totul impune respect, impune respect, o disciplină normată dintr-un sentiment de adîncă prețuire a frumosului.

Altă școală. Liceul nr. 36 din București. Pătrundem aici în pauza de prînz și rîmînem uimiți cum, după cinci ore de cursuri, culoarele și clasele sînt așteaptă pe elevii din seria de după-amiază, curate ca paharul. E o ambianță plăcută, prietnică studiului.

La Cluj, la Școala generală nr. 14, am întîlnit diverse moduri de realizare a cadrului estetic. Fiecare clasă este decorată altfel, dintr-un gust și dorință elevilor. Culorile optimiste alternează, pe pereți sînt reproduceri de artă, la ferestre sau

pe catedre, florile preferate. Sînt numai cîteva exemple din multele ce s-ar putea da. Există și altfel de exemple. La unul din școlarii noștri referim aici la proasta înțelegere a unor școli noi și frumoase, la distrugerea efectivă a unor bunuri materiale — lucruri care ar trebui să facă obiectul unor măsuri mult mai drastice pe linie administrativă. Ne referim numai la faptul că neglijența și prostul gust — de obicei merg mîna în mîna — slutesc școala.

Un strat de flori poate să fie și el urît atunci cînd este neîngrijit. O mușcătuță, oricît de bogată și de înflorită ar fi, pusă într-o cutie de conserve pe care se poate citi „Fasole” sau „Mazăre fină”, este la fel de urît și murdăreț. Un geam murdar sau spart este o pată pe obrazul școlii. O fereastră „pătîită” cu perdelele sau cu floricele din hîrtie creponată vorbește cu putere despre prostul gust. Văzînd-o mereu, elevii se obișnuiesc cu aspectul ei și nu mai pot deosebi frumosul de urît.

La realizarea unui aspect plăcut, a unui cadru în care frumosul este stăpîn, fiecare amănunt are însemnătatea lui. O clădire defectă, ruptă, murdară, pe care elevii o privesc de cîteva ori pe zi cînd o deschid și o închid, un perete vopsit într-o culoare care pîne la murdărie, o husă de fotoliu confecționată dintr-o stambă înflorată țipător, un parchet dat cu bradolînă sînt elemente care denaturează ideea de frumos, alterează imaginea lui. Ele rănesc sensibilitatea elevului, duc — am putea spune — la o infirmitate morală: incapacitatea de a aprecia frumosul. De pe urma acestei infirmități suferă nu numai omul respectiv, dar și cel din jurul lui, și societatea.

Ne pare rău că, vînd să vorbim despre frumusețea școlilor am amîntit și exemple ca cele de mai sus. Am făcut-o însă din dorința de a nu le mai vedea nicăieri, nicidecum.

Școala în care învață copilul rămîne întipărită în memoria lui o viață întreagă. Și imaginea ei trebuie — trebuie neapărat — să fie frumoasă.

MIRCEA IONEL

Pionierii participă la împodobirea școlii lor dragi; aspect de la Școala generală nr. 150 din Capitală

A FI MODERN

Cînd intră pe poarta liceului, vîrstă elevilor o numai visare. Alți de tineri, anii lor sînt totuși o căutare febrilă a cît mai multor taine despre viață.

Tinerii știu că ei aparțin unei epoci în care știința și cultura conlucrează la realizarea frumosului și utilului cotidian. E atributul tineretii, în primul rînd, dorința de a fi în pas cu evenimentele epocii. Și țînîndu-se de ceea ce se înflăcărează, în primul rînd, la marile descoperiri și cuceriri ale omului. Este firesc, de aceea, că tinerii vor să fie „moderni”. Dar ei sînt la vîrstă cînd noțiunile nu li se dezvăluie în toată complexitatea lor, cînd spiritul analitic, alți de necesar înțelegerii profunde, e abia în germene, cînd, în graba de a ști cît mai mult, cuprînderea lucrurilor rămîne uneori numai la suprafață. Întrebați asupra sensului noțiunii „modern” vor da fiecare alte răspunsuri. Este deci de datoria școlii care le călăuzește înțelegerea, este de datoria profesorilor, îndrumători și sfătuitoari competenți, să stăruiască o la face înțelesă lumea modernă cu marile ei implicații.

De fapt, ce înseamnă a fi „modern”? Cum pot fi apropiați tinerii, încă de pe băncile liceului, de adevăratul sens al epocii noastre, care nu se dezvăluie numai prin predarea cunoștințelor legate de cele mai recente invenții și descoperiri? Desigur că este bine să li se explice noțiunea, dar în același timp sînt necesare metode de lucru eficiente cu tinerii, alături la vîrstă difilă cînd li se pare că știu aproape totul.

A explica pur și simplu că a fi modern înseamnă să te încadrezi în ritmul epocii tale, să cunoști ceea ce îți este contemporan — ideile, teoriile, cuceririle omului în domeniul științei și tehnicii — înseamnă a face lucrul numai pe jumătate. Ca unii care vechează și asupra sufletului adolescenților, profesori

sînt chemați să aibă cu ei și discuții calde, prietenești, urînd tematica orelor de dirigiență de pe vechia axă și înclinînd-o mai mult spre preocupările zilnice ale elevilor. Și, neîndoielnic, profesorii trebuie să se ocupe mai mult de evoluția unor tineri care își irosesc timpul în zadar stînd ore întregi în fața cinematografulor, în barurile de zi, care afișează o mină plictisită, oboseală, care imprimă un aer de mizerie „à la Antoine”, ca și de elevele pentru care noțiunea de „modern” se confundă cu „modă” și pentru care „modern” este să porți coafura Brigitte Bardot sau a Catherinei Valente. Nu trebuie trecute cu vederea deprinderile urite, imperfinența, neșlefuita inadecvată vîrstei de care dau dovadă unii tineri de pe băncile liceului. Decența, distincția în comportare, elocvența gesturilor frumoase, iată numai cîteva din trăsăturile pe care tinerii trebuie să le deprindă din școală. Cînd unii tineri, încă de pe băncile liceului, încep să-și piardă propria personalitate sau încep să nu și-o poată forma datorită faptului că încep să copieze felul de a fi, de a se pieptăna sau de a gestula al „stelelor” de cinema înclină să cred că mijlocul cel mai bun de a le combate aceste apăsături este de a discuta, ori de cîte ori se iesește prilejul — iar doră nu se veste, ar fi bine să-și credăm — tocmai despre „stelele” la modă, să-i facem să recunoască o interpretare valoroasă, s-o deosebească de superficialitate.

Desigur, prin complexitatea sa, noțiunea de „modern” implică discuții ample. Despre „modă” și „modern”, însă, li se poate vorbi zilnic adolescenților. Să le răspundem cu dragoste și răbdare la tot ceea ce li preocupă, să le trezim pasiunea pentru tot ceea ce e cu adevărat nou și înaintat în epoca noastră.

VICTORIA ANA TĂUȘAN

PENTRU PIONIERI:

Acțiuni bogate în conținut, variate și plăcute

Recent, redacția noastră a discutat, cu cîteva cadre didactice de la Școala generală nr. 164 din Capitală, unele probleme ale muncii cu pionierii. Cele spuse de participanții la această discuție au arătat că acum, după aproape două luni de activitate în noua lor funcție, comandanții de pionieri au depășit stadiul incertitudinilor, al căutărilor de început. Ei și-au cristalizat obiectivele muncii, au înțeles drumul pe care trebuie să meargă. Despre aceste obiective, despre acest drum ne-au vorbit comandanții de pionieri din școală, oprindu-se asupra unor aspecte pe care le socotesc esențiale în munca cu pionierii: necesitatea de a-i respecta specificul, de a-i asigura un caracter atractiv, de a înțelege rolul și locul comandantului în activitatea cu pionieri.

După părerea mea, a subliniat tov. ELENA ALEXANDRESCU, sarcina de a îndruma activitatea detașamentului de pionieri nu ne pune în față probleme cu totul noi. Teul școlii și al organizației de pionieri este doar comun: acela de a educa pe copii în spiritul dragostei față de patrie, față de muncă, de a-i învăța să fie cinștii, harnici, disciplinați. Or, și pînă acum, în calitatea noastră de pedagogi spre acest țel ne-am îndreptat întreaga noastră activitate.

Colega mea, a intervenit în discuție tov. CONSTANTA NICULESCU, are perfectă dreptate în ceea ce privește țelul comun al dublei noastre activități — ca dirigintă și comandantă de pionieri. Părerea mea este însă că nu putem să folosim în activitatea cu pionierii aceleși forme, aceleași căi pe care le folosim în munca din școală. Dacă vom proceda așa, activitatea pionierească își va pierde specificul, contururile ei se vor șterge pînă la a se pierde cu totul. Or, datoria noastră este tocmai de a asigura muncii cu pionierii o fizionomie proprie, caracterizată prin fantezie, variație, ori-

ginalitate. De bună seamă, nu poate fi nici vorba de a izola munca pionierească de munca didactică. Tocmai aceasta este ceea ce urmăresc acum: să împletesc într-un tot unitar munca educativă din școală și munca cu pionierii, păstrîndu-le fiecarei specificul ei. Pentru aceasta sînt create condițiile cele mai bune prin faptul că dirigintele, care răspunde de instrucția și educația elevilor în cadrul școlii, se ocupă și de educarea lor în organizația de pionieri. Acest lucru face posibilă din capul locului înălțarea paralelismelor, a supraincercării.

Participanții la discuția noastră au fost unanim de acord că de la această preocupare trebuie să pornească în inițierea fiecărei acțiuni, că, în fond, aici este cheia succesului activității lor.

În ceea ce mă privește — spunea tov. ANGELA TERNEA — mi-am coordonat planul de dirigintă cu cel al detașamentului astfel încît ele să se completeze reciproc. Să dau un exemplu. Lucrez cu clasa a VII-a. Elevii mei sînt deci destul de mari ca să pot discuta cu ei la un nivel mai ridicat unele probleme de etică, de comportare demnă, civilizată. Pornind de la unele cazuri concrete, mi-am propus ca în acest trimestru să discutăm la cîteva ore de dirigiență, despre ținuta unor elevi, cu scopul de a le orienta atenția spre aceste probleme și a-i face să înțeleagă mai bine ce înseamnă o comportare demnă și civilizată. Cum voi corela acest obiectiv cu acțiunile din cadrul detașamentului? Mi-am propus să sugerez brigăzii artistice să alcătuiască o scenetă care să ridiculizeze comportarea necivilizată, ținuta neglijentă, lipsa de grijă pentru avuții obștești. M-am gândit că le pot da pionierilor ideea să alcătuiască și unele epigrame pe aceste teme, să deseneze unele caricaturi etc.

Nu mă voi opri însă aici. Doresc să-i pun pe pionieri în situația de a aplica în viață învățămintele trase. Voi folosi, pentru acea-

(Continuare în pag. 2-a)

COORDONATE ÎN EDUCAȚIE

A ajunge la inima pionierilor, a-i emoționa, a-i convinge și a-i învâța — iată scopul pe care-l urmăresc comandanții de detașamente din școala noastră. Ne-am dat seama de la început că, pentru a ne atinge acest fel, trebuie să pornim în primul rând de la ceea ce îi preocupă pe copii, să le aflăm dorințele, să știm către ce înclină, la ce aspiră, ce-i frământă și ce-i nedumerește. De aceea, atunci când ne-am întocmit planurile de muncă, ne-am bazat în cea mai mare măsură pe sugestiile și propunerile lor.

Noi cunoaștem, în general, preferințele și preocupările copiilor. Pentru ca această cunoaștere să fie mai precisă, mai individualizată, am organizat la începutul anului un sondaj prezentând un număr de 150 de pionieri un chestionar unic și explicându-le pe larg conținutul lui. Răspunsurile au fost citi pe seate de interesate. De exemplu, la întrebarea: „Care domeniu de creație artistică vă atrage mai mult?”, majoritatea — peste 70 la sută — au indicat literatura, cinematografia și radioteleviziunea. Copiii și-au arătat preferința, în ordine procentuală, pentru concursuri și excursii literare, pentru matinee ale cineaștilor și discuții privitoare la realizarea artistică-technică a filmelor, pentru audiții și vizionări colective la radio și televiziune, pentru crearea unei grupe de „prieteni ai filmului”, pentru punerea în scenă a unor piese de teatru. Aproape toți (95 la sută) au propus înființarea în școală a unui cerc de artă plastică.

Sondajul ne-a procurat sugestii interesante și foarte utile și sub raport tematic, ajutându-ne direct în întocmirea programului de muncă. Bunăoară, pionierii vor să participe la demonstrații de lectură și recitare artistică din operele scriitorilor români, doresc să cunoască mai bine cîteva scriitori din literatura universală (Jules Verne, Andersen, Defoe), au sugerat organizarea unui concurs scris pe tema „Cine zugrăvește mai frumos și mai expresiv pe primul lui învățător” și a unei sezoaneli literar-muzicale intitulată „Natura patriei cîntată de poezi și compozitori”.

Toți pionierii din clasele VI—VII au răspuns afirmativ la întrebarea: „Vreți să cercetați și să culegeți folclorul local?”, întrucît că ar dori să se ocupe în special de cîntecele și dansurile populare, de cusături, de creștături în lemn și incrustații pe vase. Pionierii din clasa a VII-a vădese interes pentru discuții pe teme ca „Scriitorul și cartea preferată”, „Filmul meu preferat”, „Radioemisiunea preferată” etc., în care fiecare să pledeze, cu argumente, pentru predicțiile sale. De asemenea, ei s-au alăturat propunerii de a se organiza, în comună, cu caracter experimental, o întrecere între detașamente pe tema: „Cine se comportă mai frumos?”, întrecere care va urmări realizarea frumosului în activitatea zilnică, în conduită și în relațiile cu semenii, pricoperirea de a se îmbrăca cu gust, formarea atitudinii critice față de abaterile

de la frumos, combativitatea față de manifestările de vulgaritate și prost gust.

Propunându-ne să dăm viață acestor dorințe și preferințe deschis mărturisite, am căutat să evităm riscul care se ivește atunci când, tinzînd să faci cât mai mult, înțropim tot felul de acțiuni în grabă. Ne ferim cu grijă de a organiza activități schematice, încărcate, simpliste, care au efecte educative nule, dacă nu chiar dăunătoare și care stîrbesc prestigiul educativului. Pe de altă parte, am luat în considerare faptul că activitatea cu pionierii trebuie să se desfășoare diferențiat, în funcție de pregătirea lor, mergînd însă întotdeauna cu cel puțin un pas înaintea acestei pregătiri. În acțiunile la care ne-am referit, de exemplu, acțiunile care au drept scop educarea estetică a pionierilor, nu ne preocupăm numai să venim în întâmpinarea gustului lor, ci mai ales să formăm acest gust, să-l glemim, să-l ridicăm printr-o înțirire sistematică exercitată. Fiește, pornim de la preferințele lor, de la ceea ce îi interesează, dar cu preocuparea de a că-

lăuzi aceste preferințe, aceste interese pe făgașul cel mai bun. În exemplul luat, bunăoară — educația estetică — trecem și dincolo de domeniul propriu-zis al artei. Circumserem în aria educației estetice și simțul ordinii, al armoniei, al înțelegerii față de ambianța inconjurătoare. Îi deprindem pe copii să privească, să observe, să gîndească, oriunde și oricînd, le cultivăm vibrația afectivă în fața unui răsărit de soare ca și a unui peisaj industrial, îi învățăm să înțeleagă frumusețea prieteniei, să prețuiască relațiile ce îi imobilizează pe om, să-și organizeze propria lor viață și muncă după legile frumuseții, să respingă urtul, minciuna, ipocrizia.

Am indicat mai sus cîteva din reperele muncii noastre. Ele ne ajută ca răspunsul dat la solicitările pionierilor să nu fie nivelator, ca activitățile pe care le desfășurăm cu ei să fie cât mai binevenite la clasa și în momentul în care au loc.

Prof. VALERIU C. NESTIAN
Școala generală din comuna
Rusca, raionul Huși

Acțiuni bogate în conținut, variate și plăcute

(Urmare din pag. 1)

sta, o idee care a pornit chiar din rîndurile lor. După ce am vizitat împreună modernul cartier Drumul Taberilor, unde se află școala, ei au propus să la în grădă cîteva spații verzi din cuprinsul lui. Am primit cu entuziasm propunerea lor: în acest fel nu numai că nu vor mai călca ei înșiși peste straturi, nu vor rupe florile și crengile, nu vor arunca la înțimplare hîrtii, dar vor face și o muncă de folos social. Pentru a le dezvolta spiritul de organizare, le voi da libertate de a propune și de a înșuși aceste acțiuni. A hotărî asupra felului în care să se desfășoare, stimulîndu-le încrederea în forțele lor, în reușita muncii lor. Îi voi îndruma firește în permanență, dar nu așa cum o fac la orele de dirigiență, ci ca un prieten mai mare, cu mai multă experiență.

— În felul acesta, a întîrit tov. ELENA ALEXANDRESCU ideea colegilor săi — îi deprindem pe pionierii să fie perseverenți, să lupte pînă la capăt pentru un țel propus, și le oferim în același timp mari satisfacții, dîndu-le prilejul de a se putea mîndri cu ceea ce fac. De cîteva săptămîni detașamentul clasei a VI-a, la care sînt comandant, pregătește o serbare pentru sfîrșitul trimestrului. Le-am spus că pe umerilor lor stă întreaga muncă de

pregătire a acestei serbări, că numai de ei va depinde succesul. Să-i vedeți cu cîtă pasiune muncesc! Au început să alcătuiască un program de brigadă, au apărut ca din pămînt două vioiri și un acordeon, cu instrumentiștii respectivi (nici nu știam de ei pînă acum!). Învățat dansuri populare, cîntece și poezii. Fiecare pionier și școlar are cîte o sarcină, fiecare se agită, căutînd să se achite cît mai bine de ea. Și sînt sigură că va fi o serbare frumoasă.

Discuția noastră a subliniat faptul că specificul acțiunilor pionieresti este dat și de caracterul atractiv pe care acestea trebuie să-l îmbrace.

— După mine — a spus tov. NESTOR COVACI, comandantul unității — o problemă practică ce se pune în munca noastră de comandant este aceea de a acorda o deosebită atenție laturii spectaculare pe care trebuie s-o îmbrace acțiunile pionieresti. Acest lucru nu numai că-l atrage pe pionierii, că sporește eficiența acțiunilor respective, dar contribuie în același timp la sporirea interesului pentru activitatea din cadrul organizației. Bunăoară, o excursie sau o vizită poate fi strict didactică, dar poate avea și un caracter mai liber, extrascolar. Ne-am

propus, de pildă, să organizăm cu unitatea noastră de pionieri o excursie în împrejurimile Capitalei, pentru a le da copiilor prilejul să cunoască o serie de monumente și vestigii istorice. Asemenea excursii se pot face și în cadrul lecțiilor de istorie. În acest caz au loc expuneri ale profesorilor, completări ale ghizilor — și cam atît. Noi însă vom proceda altfel. Acolo unde ne vom opri, pionierii vor recita versuri, vor istorisi legende, vor organiza mici scenele cu personaje din istoria acestor locuri — toate, firește, pregătite din vreme. Munca de pregătire a unei astfel de acțiuni stimulează capacitatea de investigație, de cercetare, de observație, îi face pe copii să trăiască intens toate momentele excursiei, să-și amintească mult timp de ele — mobilîndu-și astfel la învățătură, lărgindu-le orizonturile și avînd, în același timp, importante efecte educative.

Discuția noastră cu comandantul de pionieri a scos în evidență interesul cu care aceștia privesc activitatea cu pionierii, dorința lor de a găsi formele cele mai adecvate vîrstei pionieresti, răspunderea pe care o au față de această importantă sarcină pe care le-a încredințat-o partidul.

Dezbaterea proiectului legii pensiilor

Pe adresa redacției noastre sosese numeroase scrisori prin care oamenii școlii își exprimă satisfacția și mulțumirea față de măsurile luate de partid și de stat pentru asigurarea unei bătrîneți liniștite. În același timp, învățătorii și profesorii dezbate proiectul legii pensiilor, fac propuneri privind acordarea pensiilor de asigurări sociale de stat și a pensiilor suplimentare, sau cer lămuriri și precizări.

Publicăm mai jos cîteva scrisori conținînd sugestii referitoare la anumite prevederi și formulări ale proiectului legii pensiilor.

Se cer precizate unele prevederi privind continuitatea în muncă în cazul transferărilor

Proiectul noului legi a pensiilor ne-a umplut inimile de satisfacție. Ne-a impresionat deosebit înaltul său conținut umanist, mărturie eloventă a grijii pe care o poartă partidul și statul nostru imbunătățirii continue a condițiilor de viață ale celor ce și-au pus munca în slujba înfloririi patriei.

Aș dori să ridic, în cele ce urmează, o problemă legată de continuitatea în muncă a celor care, ca și mine, lucrează în învățămînt.

După cum se știe, aici, cu cîțiva ani în urmă, din motive obiective sau uneori mai puțin obiective, erau cazuri frecvente de transferare a cadrelor didactice de la o școală la alta în interiorul aceleiași localități sau aceluiași raion. Desigur că pentru asemenea situații cadrele didactice vor beneficia de prevederile capitolului VII din proiectul de lege a pensiilor, privind sporurile acordate pentru continuitatea în muncă în aceeași unitate.

Socotesc însă că și transferările la cerere trebuie privite diferențiat. Există cazuri în care cadrele didactice solicită transferul de la o școală la alta pentru a putea lucra în specialitate. De pildă, un absolvent al facultății de filozofie care este încadrat să predea limba română sau istoria la o școală cere și obține să fie transferat la o alta, pentru a preda științele sociale. Cererea lui este îndreptățită și schimbarea locului de muncă trebuie privită altfel decît în cazul celor care se plimbă de colo pînă acolo pentru un loc mai comod de muncă. Tot așa ar trebui privite și transferările la cerere făcute în scopul apropierei de familie, atunci cînd aceste transferări nu se fac în dauna bunei desfășurări a procesului de învățămînt.

De asemenea, legea ar trebui să acorde continuitatea în muncă în aceeași unitate și celor care schimbă locul de muncă datorită reușitei la un concurs. Este vorba de cadrele didactice din învățămîntul universitar și, în viitor, poate va fi și cazul unor cadre didactice din învățămîntul de cultură generală.

Prof. GH. GHEORGHE
București

Vechimea în muncă

Noul proiect de lege a pensiilor, de atît de generosă inspirație, m-a bucurat și pe mine, ca pe milioanele de oameni ai muncii din țara noastră. În cele ce urmează

vîrstă. După cum se știe, în rîndurile cadrelor didactice se numără mulți oameni care au înțropit să muncească încă din fraga tinerete, acumulînd un stagiul îndelungat. Posibilitatea pe care ne-o oferă noua lege a pensiilor de a lucra pînă la 62 de ani (bărbații) sau 57 de ani (femeile) este binevenită. Dacă luăm cazul unui învățător care a început să lucreze la 18 ani, îndată după absolvirea școlii pedagogice, ajun-

Recalcularea pensiei la salariul tarifar actual pentru cei care și-au continuat activitatea ca profesori după pensionare

Am primit cu deosebită bucurie, împreună cu colegii mei, nobile măsuri luate de partid și de stat pentru majorarea pensiilor și îmbunătățirea sistemului de pensionare. Socotesc, de asemenea, ca pe un fapt foarte îmbucurător, supunerea proiectului legii pensiilor dezbaterii largi a maselor de oameni ai muncii.

Am ieșit la pensie în anul 1959. Aveam atunci 33 de ani vechime în învățămînt. La acea dată mi s-a calculat o pensie de 858 lei. După împlinirea vîrstei de pensionare mi-am desfășurat mai departe activitatea în școală încă 7 ani. Continui de de altfel să lucrez și în prezent. În tot acest timp instituția respectivă a depus cota pentru fondul de pensii.

Din acești ani, 3 am funcționat cu norma întreagă, restul cu jumătate de normă, deci în total o vechime de 38 de ani în învățămînt. La această vechime, calculîndu-mi-se sbrul de 15 la sută, mi-ar reveni, conform noului legi, o

Prof. NINA DIMA
Galați

DIN ISTORIA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC

Rîvnă întru înalte învățături

Dragostea de carte, rîvna la învățătură cu caracterizat întotdeauna tineretului care s-a ridicat din mijlocul poporului nostru. O dovedește, între altele, numărul mare al tinerilor români care au ucenici, încă din vremurile vechi, la înțeleștile școli, academiile și colegiile din țară sau de peste hotare.

„Chartularium Universitatis Parisiensis” îi pomeneste printre școlarii aflați în 1382 în capitala Franței și pe cei veniți de pe pămîntul Daciei: „...et alii de allis que in circuitu sunt regnis videlicet Ungarie, Bohemie, Polonie, Dacie, Norvegie, Scoție, Anglie, Ybernie” etc. E un timp îndepărtat, în care istoria se împletește cu legenda. Este vremea cînd vestitul Ulespiegel disputat cu studenții la Universitatea din Praga, o „alma mater” care adăpostea la slul ei și mulți tineri „valahi”. Și în registrele Universității din Viena găsim, începînd din anul 1398, cîteva feciori de români: neoași: Iohannes dicitus Olah Ladislaus Walachus, Iohannes Walachus de Belonyes (Belus), Paulus Raducz din Sighet, Matheus Sanducz, Ambrosius de Drag etc., iar cunoscutul „Album studiorum Universitatis Cracoviensis” publicat de E. Barwinski în „Mironis Costini Chronicon Terrae Moldaviae ab Arone principe” îl înregistrează în capitala Poloniei.

Un doctor din Moldova — „doctor ex Walachia” — sosea la Wittenberg în luna martie a anului 1532, chemat de însuși Martin Luther, pentru a lucra la tipărirea Noului Testament în 3 limbi: română, polonă și germană. Sînt îndejuns de cunoscută legăturile pe care le-a avut cu vestita școală din Wittenberg și cu profesorii ei, teozoci de ani mai tîrziu, Iacob Eracid, „eruditul bărbat”, cum îl recomandă marile umaniste Filip Melancton pe acela ce avea să devină voievodul Moldovei. Și se știe astăzi destule și despre școala latină și despre biblioteca de la Colnari, care luasea ființă în 1562, după modelul colegiilor apusene, prin tiracul lui Despot, și pentru care același Despot chema profesori învățați din alte țări: Ioan Sommer, Gaspar Peucer, rectorul Universității din Wittenberg, Ioachim Rheticalus din Cracovia, Lestarchos Hermodor etc., oferindu-le cîte 400 de taleri pe an, din propria-i visterie, ca să instruiască tineretul țării.

Prof. AL. ALEXIANU

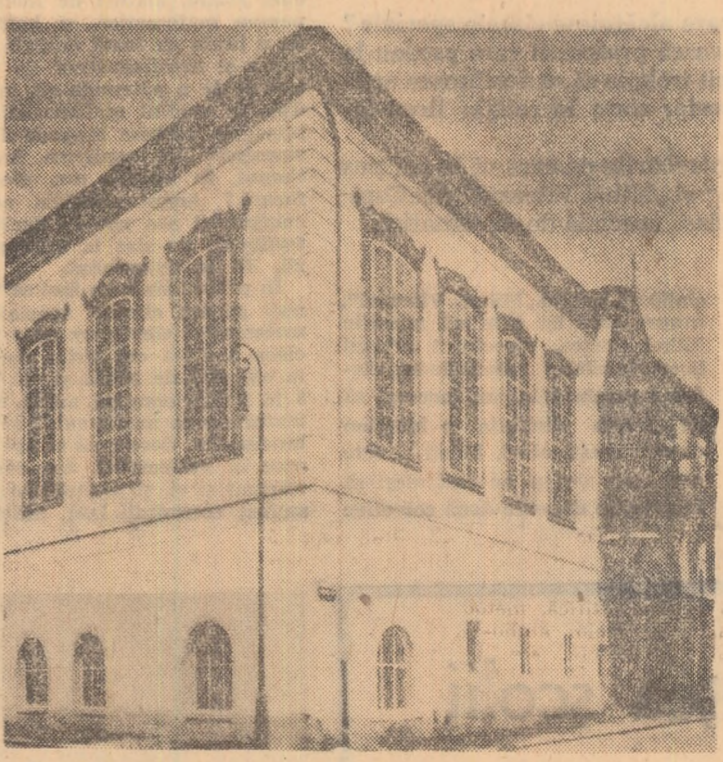

În cliseul de sus:

Portretul lui Preda Drăgănescu, tînrul „care s-au instrănat din anul 1710 pentru învățatură, călătorînd mai toată partea levropiei...” (picătură murală din biserică din Stoenești-Drăgănești, regiunea București, datînd din anul 1725).

În cliseul de jos:

Cea mai veche arhivă din clădirea Universității Caroline din Praga (sec. XIV) unde între anii 1370—1390 au învățat carte și mulți tineri români ca Ioan Tatarlac (1370), Petru Gheorghe (1390), Mihail (1385) Nicolae (1373) etc.

DIN ISTORIA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC

Clasele speciale

(Urmare din pag. 1)

flințate sînt oameni cu o bună pregătire și cu o experiență îndelungată. Trebuie avute în vedere însă două aspecte importante ale problemei. Pe de o parte, faptul că programa claselor speciale depășește, la obiectul de profil, programa obișnuită a învățămîntului mediu de cultură generală, iar pe de altă parte, faptul că o clasă specială reprezintă o nouă verigă în relația liceu-facultate. Întrucît este de presupus că numărul claselor speciale va spori, credem că recrutarea profesorilor de specialitate va trebui rezolvată pe alte căi decît simpla numire, poate chiar tot prin concurs. Funcția de profesor de profil la o clasă specială, ieșind din propria sa matcă, va tinde astfel să devină o „carte de vizită” didactică, un titlu pentru profesorul de școală medie. De aici necesitatea de a se pune problema pregătirii lui prin cursuri de perfecționare și, în orice caz, de a face în așa fel încît să existe o emulație între cadrele didactice competente și competiționare la o asemenea sarcină de onoare.

Verigă preuniversitară

Este necesar să se aibă permanent în vedere și locul deosebit — de verigă preuniversitară — pe care trebuie să-l aibă clasele speciale în procesul de învățămînt. Acest loc deosebit impune să se realizeze pe parcurs o strînsă legătură cu facultățile de specialitate, în cazul nostru cu Facultatea de matematică. La cercurile de matematică ale elevilor vor trebui să participe și chiar să aibă rol de îndrumare asistenți lectori și din cînd în cînd conferențieri sau chiar profesori de la facultățile de matematică. S-ar putea chiar ca unii din ei să predea elevilor o serie de lecții deosebit de importante pentru pre-

gătirea lor. De altfel, poate că s-ar putea pune în viitor problema ca asistenții la facultățile de matematică, fizică etc., să facă în prealabil un stagiul la o catedră de profil din liceu, lucrînd cu elevii din clasele speciale.

Programa și cerințele ei

Este de sine înțeles că nivelul activității în clasele speciale depinde mult de calitatea programelor. Indicațiile date de Ministerul Învățămîntului în legătură cu programa clasei a X-a specială de matematică, destul de succinate, spun: „Programa este adevărată, materia trebuie să fie prezentată din punct de vedere modern, aprofundat, cu rezolvări de probleme cu un grad mai înalt de dificultate, care să adinească cunoștințele teoretice. În plus, teorie din această programă vor fi completate cu noțiuni de teoria multimilor (4 ore); elemente de structuri algebrice (4 ore); noțiuni de bazele geometriei euclidiene (4 ore); transformări geometrice în spațiu, grupuri de transformări (10 ore); noțiuni de logică matematică (6 ore); probleme de perspicacitate (6 ore); rezolvări de exerciții și probleme (26 ore)”. Studiul se realizează în 7 ore pe săptămîna față de 5 ore la clasele obișnuite.

Examinarea acestei programe — desigur experimentale — arată clar că ea lasă loc unor dezvoltări creatoare. Fără îndoială că ar fi greu să ne pronunțăm pe larg acum la începutul drumului, asupra conținutului programului, asupra conținutului programului. Ni se pare însă — și această părere ne-a fost confirmată, în școli, de profesorii de specialitate — că ar fi bine ca indicațiile să fie mai amănunțite. În acest fel s-ar evita ca dezvoltarea programului să varieze prea mult de la o clasă specială la alta și mai ales, s-ar precliza ce anume preținde sporul de programă cînd cere ca materia „să fie prezenta-

tă din punct de vedere modern”. Firește că, pe parcursul aplicării ei, programa va putea fi îmbunătățită, pe baza observațiilor celor care o experimentează, ca și ale cadrelor din învățămîntul superior pentru care clasele speciale pregătesc studenții.

Toate condițiile fiind asigurate, hotărîtor în succesul activității claselor speciale este modul cum se lucrează cu elevii, cum se rezolvă problemele pedagogice ale predării.

În primul rînd se pune sarcina sudării noilor colective. Aici, efortul comun la învățatură este un catalizator confirmat drept excelent. E vorba însă de adevărată sudare, sub semnul luptei pentru continuu, nu de muncă dusă sub imperiul luptei pentru notă. Întrecerea între frunții, stimulată și alimentată cu grijă, trebuie să înregistreze în fiecare etapă victorii în pregătirea elevilor, să prevină dezarmarea și să excludă „victimile” create dintr-o greșită înțelegere. Desigur, dacă un elev va cobori sub nivelul clasei va trebui s-o părăsească, trecînd într-o clasă obișnuită — ceea ce nu are nimic infamant. Este important însă să nu-l pierdem de elevii pe drum — și aceasta înseamnă de selecționarea inițială cit și de felul cum se lucrează pe parcurs, de felul cum este stimulat efortul continuu și organizat al colectivului în general și al fiecărui elev în parte — adică, în ultimă instanță, de măiestria pedagogică a profesorului.

Primele clase speciale și-au început activitatea. Li s-a asigurat, în general, un bun punct de pornire. Nu ne îndoiim că cei ce le conduc vor face totul pentru ca aceste clase să contribuie la realizarea acelei importante rezerve de specialiști cu înaltă calificare de care are nevoie economia și cultura țării.

CERCETARE DESPRE

CERCETAREA

ȘTIINȚIFICĂ

Preocupări actuale, domenii de interes și procente de dezinteres

Etapa simplilor pledoarii despre necesitatea preocupărilor de cercetare științifică ale cadrelor didactice care lucrează nemijlocit în școli este depășită. Investigația noastră a demonstrat existența unor preocupări stabile în acest sens — unele chiar cu vechime, după cum o dovedește concretizarea lor în lucrări sau comunicări — ca și creșterea interesului cadrelor didactice pentru munca de cercetare.

DIN CEI 192 DE ÎNVĂȚĂTORI ȘI PROFESORI CARE AU RĂSPUNS LA ANCHETA NOASTRĂ
Au întreprins activități de cercetare sau asimilabile acestora . . . 8
Doresc să facă o cercetare și și-au stabilit tema acesteia . . . 44
Manifestă interes pentru cercetare dar nu și-au definit tema sau nu se simt suficient orientați pentru începerea unei asemenea activități . . . 82
Nu doresc în momentul de față să întreprindă acțiuni de cercetare din diverse motive obiective . . . 34
Nu manifestă interes pentru muncă de cercetare . . . 24

Numărul celor care au inițiat activități de cercetare sau sunt în cursul desfășurării lor — peste 4 la sută din totalul cadrelor didactice — fără să confere acestor acțiuni un caracter de masă, ne-ar îndica, raportat la totalul corpului didactic din țara noastră, o cifră de aproximativ 7.000—8.000 de învățători și profesori. Considerând că datele obținute de noi sunt maxime, dată fiind proporția între țara și școli generale, ajungem la cifra de 4.000—4.500 de învățători și profesori cercetători pe care, prin confruntare cu datele obținute în alte sondaje, o socotim foarte aproape de realitate. Aceste mii de oameni ce muncesc la catedră și se dedică în același timp muncii de cercetare reprezintă chiar în momentul de față o forță care, valorificată pe deplin, poate să-și facă mult mai puternic simțită prezența în ansamblul eforturilor de înnoire a învățămîntului nostru.

Din rândurile cadrelor didactice pe care le-am anchetat noi, cei 44 — adică un procent de 23 la sută — care și-au stabilit o temă de cercetare reprezintă un potențial major. Primind sprijinul de care au nevoie, ei ar putea să pornească la lucru chiar în cursul acestui an. Îmbucurător este și faptul că

Scoala a fost și rămâne în continuare laboratorul principal, baza experimentală esențială a investigațiilor menite să perfecționeze activitățile ce se desfășoară în cadrul ei. Este într-adevăr o trăsătură caracteristică a cercetărilor din domeniul învățămîntului faptul că fenomenele școlare, în marea majoritate, sînt nereproductibile în condiții de laborator. În această situație evident, cu cît numărul școlilor în care se desfășoară activități de cercetare va fi mai mare, cu cît aceste activități se vor integra mai mult în sfera preocupărilor celor care predau nemijlocit la catedră, cu atît rezultatele scontate — pe ansamblul învățămîntului — vor fi mai profunde în conținut, mai remarcabile. Munca științifică desfășurată paralel cu activitatea la catedră de către profesorul-cercetător constituie, prin amploarea, multilateralitatea și profunzimea pe care o poate căpăta, una dintre principalele rezerve interne de care dispune învățămîntul.

Dorind să vedem cum este valorificată această rezervă, am întreprins de curînd, în regiunea Bacău, o anchetă-cercetare pe coordonatele stadiului actual, ale condițiilor și perspectivelor activității de cercetare științific pe care o desfășoară învățătorii și profesorii. Un sprijin deosebit în această privință ne-a acordat secția de învățămînt a regiunii, asigurîndu-ne obținerea cu maximum de operativitate a unor răspunsuri detaliate la chestionare, ceea ce ne-a permis să extindem investigațiile asupra a 8 școli — două licee, trei școli generale orașenești și trei școli generale sătești — cuprinzînd 192 de învățători și profesori.

rea și fixarea cunoștințelor, metoda lecțiilor de recapitulare etc.), care duc doar la o nouă grupare și sistematizare a unor soluții formulate anterior. La aceasta împingem, în parte, și osificarea ce caracterizează listele de subiecte pentru lucrările de grad stabilit de instituțiile interregionale de perfecționare (sursă de inspirație evidentă pentru tematica unor asemenea lucrări). Într-adevăr, aceste liste par să urmărească mai mult valorificarea bibliografiei existente, decît căutările originale, deschizătoare de noi orizonturi.

Cei care doresc să efectueze activități de cercetare dar nu și-au formulat încă o temă precisă afirmă, în general, că se vor ocupa de problemele specialității lor. Trei grupe mari par să alcătuiască această categorie: prima — celor care nu știu încă să formuleze, din ansamblul materialului faptic observat, o ipoteză de cercetare; a doua îi cuprinde pe cei la care ideea de a întreprinde o cercetare a încolțit de curînd și necesită încă o perioadă de limpezire; în sfîrșit, cea de a treia îi reprezintă pe cei care au răspuns formal la întrebarea noastră, socotind că e mai bine să dea un răspuns afirmativ. Evoluția în perspectivă a acestora este greu de determinat.

În ceea ce privește domeniile de cercetare, cel mai accesibil, în funcție de numărul celor care doresc să-și imbrățișeze, se profilează a fi alcătuirea monografiilor locale — economice, istorice și geografice — precum și a monografiilor școlare. Locul următor îl ocupă cercetările arheologice și istorice, apoi cele de geografie și folclor. Abia în poziția a patra înțîmăm o preocupare strict legată de perfecționarea procesului de învățămînt. Relese că, deși aria acestor preocupări este destul de largă, ceea ce este esențial pentru preocupările actuale din învățămînt — în primul rînd modernizarea conținutului și a formelor de predare — nu se reflectă corect în sfera cercetărilor.

Treizeci și patru de învățători și profesori cuprîng în ancheta noastră au arătat că nu intenționează să efectueze activități de cercetare, expunînd cauzele care-i împiedică. În rîndul lor se numără cei în curs de ridicare a calificării și de pregătire pentru examenul de grad (deși în cazul examenului de grad II, lucrarea cerută ar trebui să aibă de înșel un caracter de cercetare). Alții au o stare precară a sănătății sau situații temporar grele din punct de vedere familial.

Să ne oprim, în sfîrșit, la cei care au răspuns pur și simplu nu fără explicații suplimentare. În această categorie intră o serie de învățători și profesori depășiți de înnoirile rapide, în conținut și în formă, ale învățămîntului. Unii consumă foarte mult timp pentru a ține pasul cu evoluția generală a învățămîntului și socotesc că nu au posibilități proprii pentru o muncă inovatoare, alții s-au repletit în rutină și nici măcar nu-și

dau seama de necesitatea de a-și înnoi mijloacele de muncă. Mai îngrîjorător ne apare însă faptul că în rîndul celor care au răspuns pur și simplu nu înțîmăm și tineri aflați în primii ani de învățămînt, deși parte din ei sînt deosebit de favorizați prin repartiția în licee cu colective școlare puternice. Pentru aceasta vom reveni, prin contrast, atîtundeva tinerii învățătoare Margareta Cojan, aflată în al doilea an al muncii didactice, sau a profesorei Ecaterina Arghir, cu trei ani vechime în învățămînt, ambele de la Școala generală din Gherăști, precum și a profesorei Maria Moldoveanu de la Liceul

din Bacău, cu doi ani în învățămînt, care nu numai că și-au propus teme interesante de cercetare, dar dispun de pe acum de un număr important de fișe de observație personală asupra acestor teme.

Raportînd, în general, răspunsurile primite la stagiul în învățămînt al celor chestionați am constatat că, în ceea ce privește efectuarea propriu-zisă a cercetărilor și seriozitatea temelor propuse, grupele de stagiul cele mai productive sînt cele de 8—12 și 18—28 de ani, fapt influențat desigur și de treptele stabilite pentru obținerea gradelor didactice.

Bugetul de timp și implicațiile lui

Munca de cercetare — se știe — depinde în bună măsură și de timpul care îi se consacră. Or, distribuția neegală a sarcinilor obștești face ca unele cadre didactice să fie supraîncărcate, nedispunînd de suficient timp pentru cercetare. Iată ce ne-a arătat ancheta întreprinsă în regiunea Bacău, în rîndurile a 192 de învățători și profesori:

TIMPUL NECESAR EFECTUĂRII SARCINILOR OBȘTEȘTI (săptămînal)
De la 1 la 3 ore (sau cu obligații în nedefinite) 7
De la 4 la 7 61
De la 8 la 11 39
De la 12 la 15 36
Peste 15 ore 49

Izbește, în primul rînd, procentul inserat — peste 25 la sută — al celor cărora efectuarea sarcinilor obștești le ia peste 15 ore pe săptămînă. Dar chiar dacă luăm cifra medie, de 10,28 ore, rămîne puțin timp pentru cercetare. Analiza faptelor particulare ne conduce însă la o serie de importante corective față de situația statistică. Cerînd detalii cu privire la sarcinile obștești (despre care unii au afirmat că le iau chiar pînă la 42 de ore săptămînal), în circa 80 la sută din cazuri nu am primit o motivare satisfăcătoare. De aceea am considerat că o serie de oameni (nu întîmplător aceștia sînt tocmai cei care au răspuns că nu doresc să efectueze muncă de cercetare) supraîncărcate consumul de timp necesar activităților extrascolare pentru a avea o scuză „obiectivă”. De altfel, această impresie este confirmată

Urmărind parcursul unor cercetări

Am ales, pentru înfățișarea traseului pe care se desfășoară cercetarea unui învățător sau profesor, trei exemple din filonul cel mai pretios pentru etapa actuală — cercetările cu caracter didactic-metodic.

Iată mai întîi, pe baza relatărilor profesorului Eugen Clochină, directorul Școlii generale nr. 4 din Piatra Neamț, și ale profesorului-cercetător Gheorghe Iftime, desfășurarea experimentului matematic de la această școală.

Încă din anul trecut, la școala respectivă a început să se experimenteze predarea noțiunii de funcție începînd din clasa a VI-a. S-a pornit de la elementele de bază din teoria mulțimilor, ajungîndu-se la funcții prin intermediul noțiunii de relație și folosindu-se ca suport intuitiv graful. Experimentatorii au utilizat un studiu al profesorului francez Papy, care le-a fost recomandat și pus la dispoziție de către acad. Gr. Moisil. Îndrumătorul științific direct al lucrării a fost profesorul Constantin Bors. Conducerea Școlii generale numărul 4 a asigurat concursul profesorilor de limbi străine, ceea ce a permis traducerea rapidă a lucrărilor documentare necesare.

La Liceul nr. 4 din Bacău prof. Laurentiu Stan desfășoară cercetări cu caracter aplicativ privind construcția de hărți didactice în relief pentru lecțiile de geografie. Pînă în prezent acest interesant material didactic a rămas unicat datorită felului greoi în care se aunge la cunoașterea realizărilor în acest domeniu și filierei întortocheate pînă la asimilarea noilor produse de către întreprinderile constructoare de material didactic.

Profesorul Constantin Bors, de la Liceul nr. 2 din Piatra Neamț, a publicat pînă în prezent două lucrări ample cu privire la matematică și aproximativ 40 de articole de specialitate. Acum lucrează la definitivarea unui manual

din Bacău, cu doi ani în învățămînt, care nu numai că și-au propus teme interesante de cercetare, dar dispun de pe acum de un număr important de fișe de observație personală asupra acestor teme.

Raportînd, în general, răspunsurile primite la stagiul în învățămînt al celor chestionați am constatat că, în ceea ce privește efectuarea propriu-zisă a cercetărilor și seriozitatea temelor propuse, grupele de stagiul cele mai productive sînt cele de 8—12 și 18—28 de ani, fapt influențat desigur și de treptele stabilite pentru obținerea gradelor didactice.

Sînt și sarcini aparent mărunte, dar care se dovedesc, nu o dată, de o cumplită cronofagie: mobilizări de pe o zi pe alta la o serie de sedințe unde prezența celor mobilizați se dovedește, nu rareori, absolut inutilă; acțiuni ale filialelor societăților științifice concepute într-un „perfect” paralelism cu cele ale cercurilor pedagogice etc. Două ultime observații în legătură cu această problemă: 1) Timpul solicitat de sarcinile obștești este foarte diferit de la o școală la alta. La Școala generală nr. 4 din Piatra Neamț, acestea iau în general între 4—7 ore și respectiv 8—11 ore, în timp ce la Școala generală din Prăjești cer majorității cadrelor didactice 12—15 ore, iar la Liceul nr. 1 din Roman chiar peste 15 ore. 2) La unele școli se observă poliarizări neîndelente: în timp ce unele cadre didactice sînt solicitate între 4 și 7 ore, altele trebuie să lucreze peste 15 ore

desfășurarea activității de cercetare și coordonarea acesteia. În forma actuală, 4 foruri diferite inscriu, printre problemele pe care le urmăresc, și activitatea de cercetare științifică efectuată de cei care lucrează la catedră. Este vorba, în primul rînd, de Institutul de științe pedagogice. Din păcate, actualele lecături ale institutului cu viața școlilor nu depășesc decît rareori cadrul unităților școlare care îi servesc ca bază de cercetare.

De îndrumarea activităților de cercetare — în sensul laborărilor lucrărilor de grad II și gradul I — se ocupă și institutele de perfecționare a cadrelor didactice. Dar, așa cum arătam, tematica lucrărilor de grad pare că urmărește mai mult o valorificare a aparatului critic decît concretizarea unor experimente și observații personale. Totuși la fiecare sesiune de examene se prezintă și unele lucrări izbutite, originale. Acestea nu sînt însă valorificate în nici un mod.

O activitate mai largă de îndrumare a cercetării de specialitate a profesorilor îndeplinește, prin filialele lor, cele patru societăți științifice ale cadrelor didactice. Și aici însă este vorba mai mult de înregistrarea unor cercetări finite sau în curs de desfășurare, și nu de depistarea și îndrumarea tuturor celor capabili de a efectua activitatea de cercetare. Cît privește rolul secțiilor de învățămînt în această problemă, el se limitează, în etapa actuală, mai mult la consensarea înscrierii unor cadre didactice cu teme pentru sesiunile în care vor fi prezentate comunicări și la urmărirea predării acestora în termen. Așadar, deși 4 foruri au într-o formă sau alta — în profiul lor preocupări legate de cercetarea științifică, sau tocmai din principala dispersării de forțe și a paralelismului inerent, nu există o coordonare efectivă a acestei activități, o îndrumare permanentă a forțelor active și potențiale de cercetare existente în școli.

Cîteva propuneri

PROF. LAURENTIU STAN, Liceul nr. 4 Bacău : „În etapa actuală, consider că cea mai rodnică formă de organizare a cercetărilor este aceea a muncii colective. Ar fi necesar ca un for specializat să stabilească sarcinile membrilor colectivului, să indice bibliografia, să se ocupe de difuzarea ei, să asigure îndrumarea cercetărilor pe parcursul desfășurării acestora”.

INV. SOFIA SAVIN, Școala generală nr. 20 Bacău : „Institutul de științe pedagogice să-și organizeze experimentele în mai multe școli, antrenînd participarea cadrelor didactice pe întreg parcursul cercetării, pînă la interpretarea datelor respective”.

PROF. MARIA RUSU, Liceul nr. 4 Bacău : „Cercurile pedagogice să se ridice asupra empirismului și să-și propună acțiuni de anvergură, prestigioase, să introducă în sfera preocupării lor cele mai îndrăznețe cercetări din sfera pedagogică”.

PROF. ELENA JEAC, Liceul nr. 1 Roman : „Cercetările valoroase publicate anterior de cadrele didactice inscrișe la examenul de gradul I și gradul II să fie luate în considerare pentru aceste examene, urmînd ca cei în cauză să dea numai celelalte probe”.

PROF. ELENA CIOBANU, Liceul nr. 1 Roman : „Să se intensifice editarea unor lucrări menite să îndrumeze munca de cercetare și să se extindă organizarea laborelor-curs în vacanța de vară”.

PROF. GH. IFTIME, Școala generală nr. 4 Piatra Neamț : „Secțiile de învățămînt să aloce un fond bugetar special destinat nevoilor materiale ale muncii de cercetare. Învățătorii și profesorii cercetători să fie degrevați de unele sarcini obștești”.

Apare cu claritate din ancheta-cercetare întreprinsă că, răspunzînd cerințelor formulate față de învățămînt în actuala etapă de desăvîrșire a construcției socialiste, un număr lot mai însemnat de cadre didactice se străduiesc să implementeze activitatea de la catedră cu căutările înnoitoare în sfera conținutului și a metodelor învățămîntului.

Se impune să fie descoperiți toți cei angajați în activitatea de cercetare și să se înregistreze atent rezultatele lor. Pentru a determina orientarea în mai mare măsură a cercetărilor spre domeniul pedagogic (în care, după cum s-a văzut, procentul de cercetători e mai mic decît cel așteptat), se impune acordarea unui sprijin organizat și multilateral, care să înceapă chiar de la selecționarea temelor de cercetare.

Este necesar să existe un for de organizare și îndrumare pe plan regional, care să coordoneze atît eforturile de cercetare întreprinse în domeniul diferitelor ramuri științifice, cît și în domeniul pedagogic. Ar fi indicat ca acest for de coordonare să funcționeze în cadrul universităților sau al institutelor pedagogice din regiuni.

Activitatea de cercetare are nevoie de sprijin și la locul de muncă, în școală, din partea direcției și chiar a colegilor. Un sprijin important îl poate aduce organizația sindicală, chemată să creeze cercetătorilor condiții favorabile, să le asigure timpul necesar studiului, să-i ajute în procurarea bibliografiei etc. Direcțiile școlilor, birourile organizațiilor sindicale, trebuie să aibă în vedere că cercetarea cere eforturi susținute și multiple, care se cer apreciate și stimulate și de aceea, atunci cînd se dovedesc valoroase, trebuie avute în vedere la evidențierea oamenilor, la premiarea lor etc.

Luarea în evidență a experimentelor desfășurate în cadrul școlilor, în vederea îndrumării lor permanente și a valorificării depline și rapide a rezultatelor pozitive obținute, solicită totodată și o mai mare receptivitate a organelor de învățămînt față de ideile inovatoare. Este desigur necesar ca atunci cînd se inițiază experimente didactice care afectează o anumită structură a procesului instructiv-educativ, să se ceară în prealabil aprobarea Ministerului Învățămîntului. Dar verificările și studiile necesare aprobării prealabile trebuie să aibă un caracter mult mai operativ.

Editura didactică și pedagogică trebuie să acorde și ea atenție rezultatelor merituozelor ale cercetării, să creeze condiții pentru publicarea lor, astfel încît să poată fi cunoscute și valorificate de masa largă a cadrelor didactice.

Paralel cu aceste măsuri apare necesar să se stabilească un statut corespunzător al învățătorilor și profesorilor care desfășoară o muncă de cercetare. Un asemenea statut ar trebui să se refere și la sarcinile obștești ale cercetătorilor, degrevîndu-i de unele din acestea.

Cîteva propuneri

PROF. LAURENTIU STAN, Liceul nr. 4 Bacău : „În etapa actuală, consider că cea mai rodnică formă de organizare a cercetărilor este aceea a muncii colective. Ar fi necesar ca un for specializat să stabilească sarcinile membrilor colectivului, să indice bibliografia, să se ocupe de difuzarea ei, să asigure îndrumarea cercetărilor pe parcursul desfășurării acestora”.

INV. SOFIA SAVIN, Școala generală nr. 20 Bacău : „Institutul de științe pedagogice să-și organizeze experimentele în mai multe școli, antrenînd participarea cadrelor didactice pe întreg parcursul cercetării, pînă la interpretarea datelor respective”.

PROF. MARIA RUSU, Liceul nr. 4 Bacău : „Cercurile pedagogice să se ridice asupra empirismului și să-și propună acțiuni de anvergură, prestigioase, să introducă în sfera preocupării lor cele mai îndrăznețe cercetări din sfera pedagogică”.

PROF. ELENA JEAC, Liceul nr. 1 Roman : „Cercetările valoroase publicate anterior de cadrele didactice inscrișe la examenul de gradul I și gradul II să fie luate în considerare pentru aceste examene, urmînd ca cei în cauză să dea numai celelalte probe”.

PROF. ELENA CIOBANU, Liceul nr. 1 Roman : „Să se intensifice editarea unor lucrări menite să îndrumeze munca de cercetare și să se extindă organizarea laborelor-curs în vacanța de vară”.

PROF. GH. IFTIME, Școala generală nr. 4 Piatra Neamț : „Secțiile de învățămînt să aloce un fond bugetar special destinat nevoilor materiale ale muncii de cercetare. Învățătorii și profesorii cercetători să fie degrevați de unele sarcini obștești”.

Apare cu claritate din ancheta-cercetare întreprinsă că, răspunzînd cerințelor formulate față de învățămînt în actuala etapă de desăvîrșire a construcției socialiste, un număr lot mai însemnat de cadre didactice se străduiesc să implementeze activitatea de la catedră cu căutările înnoitoare în sfera conținutului și a metodelor învățămîntului.

Se impune să fie descoperiți toți cei angajați în activitatea de cercetare și să se înregistreze atent rezultatele lor. Pentru a determina orientarea în mai mare măsură a cercetărilor spre domeniul pedagogic (în care, după cum s-a văzut, procentul de cercetători e mai mic decît cel așteptat), se impune acordarea unui sprijin organizat și multilateral, care să înceapă chiar de la selecționarea temelor de cercetare.

Este necesar să existe un for de organizare și îndrumare pe plan regional, care să coordoneze atît eforturile de cercetare întreprinse în domeniul diferitelor ramuri științifice, cît și în domeniul pedagogic. Ar fi indicat ca acest for de coordonare să funcționeze în cadrul universităților sau al institutelor pedagogice din regiuni.

Activitatea de cercetare are nevoie de sprijin și la locul de muncă, în școală, din partea direcției și chiar a colegilor. Un sprijin important îl poate aduce organizația sindicală, chemată să creeze cercetătorilor condiții favorabile, să le asigure timpul necesar studiului, să-i ajute în procurarea bibliografiei etc. Direcțiile școlilor, birourile organizațiilor sindicale, trebuie să aibă în vedere că cercetarea cere eforturi susținute și multiple, care se cer apreciate și stimulate și de aceea, atunci cînd se dovedesc valoroase, trebuie avute în vedere la evidențierea oamenilor, la premiarea lor etc.

Luarea în evidență a experimentelor desfășurate în cadrul școlilor, în vederea îndrumării lor permanente și a valorificării depline și rapide a rezultatelor pozitive obținute, solicită totodată și o mai mare receptivitate a organelor de învățămînt față de ideile inovatoare. Este desigur necesar ca atunci cînd se inițiază experimente didactice care afectează o anumită structură a procesului instructiv-educativ, să se ceară în prealabil aprobarea Ministerului Învățămîntului. Dar verificările și studiile necesare aprobării prealabile trebuie să aibă un caracter mult mai operativ.

Editura didactică și pedagogică trebuie să acorde și ea atenție rezultatelor merituozelor ale cercetării, să creeze condiții pentru publicarea lor, astfel încît să poată fi cunoscute și valorificate de masa largă a cadrelor didactice.

Paralel cu aceste măsuri apare necesar să se stabilească un statut corespunzător al învățătorilor și profesorilor care desfășoară o muncă de cercetare. Un asemenea statut ar trebui să se refere și la sarcinile obștești ale cercetătorilor, degrevîndu-i de unele din acestea.

Anchetă-cercetare întreprinsă de MIRCEA HERIVAN

Lucrul în circuit la lecția de educație fizică

În școlile țării noastre se desfășoară tot mai larg procesul de modernizare a predării, de îmbunătățire a conținutului disciplinelor de învățământ, de aplicare creatoare a unor metode noi de predare. Problemele legate de modernizarea predării îi preocupă îndeaproape și pe mulți profesori de educație fizică.

Până nu de mult, predarea educației fizice în liceu a fost îndreptată cu precădere, după cum se știe, spre dezvoltarea deprinderilor motrice și spre însușirea tehnicii unor ramuri sportive care nu suplineau perfecționarea calităților fizice, deși tocmai aceste calități sînt suportul și temelia dezvoltării deprinderilor motrice și a măiestriei sportive. Căutând să înlăture acest neajuns, membrii cercului metodic al profesorilor de educație fizică din orașul Tg. Mureș au discutat, într-o ședință recentă, despre unele metode noi care pot fi folosite în pregătirea elevilor. Atenția lor s-a concentrat îndeosebi asupra metodei lucrului în circuit care are o largă aplicabilitate în lecția de educație fizică. Sintetizînd experiența dobîndită în folosirea acestei metode, membrii

țirea volumului de lucru afectat în mod obișnuit, de la clasa a IX-a în sus pînă la clasa a XII-a, metoda lucrului extensiv cu intervale, care se caracterizează prin așa-numita „pauză recompensatoare” sau „semirecompensatoare” ce urmează fiecărui atelier și poate varia în funcție de timpul de lucru efectuat. (Durata efortului și a pauzei variază între 15—45 de secunde și poate fi aplicată cu succes în lecția de educație fizică începînd chiar din clasa a VII-a, ajungîndu-se la efectuarea a 2—3 circuite într-o lecție, în funcție de numărul elevilor și de gradul de dificultate al exercițiilor alese. Se preconizează ca alternanța efort-pauză să fie egală, adică de 30 secunde de la începutul lucrului, urmînd ca îngreuierea să nu se refere la factorul timp; metoda lucrului intensiv pe intervale, care rezolvă problema trecerii succesive în grupe de cîte 3 elevi la fiecare atelier, asigurîndu-se echilibrul dintre solicitare și repaus. (Datorită acestui fapt ea poate fi folosită cu rezultate înscise din clasa a V-a).

rite variante, volumul exercițiului. O săgeată va indica sensul deplasării la schimbarea atelierelor (fig. 1).

În folosirea metodei trebuie să se urmărească asigurarea solicitării multilaterale a principalelor grupe musculare; aplicativitatea practică a exercițiilor alese, conținutul și perseverența repetării consistente, pe perioadă mai lungă de timp, sporirea treptată a solicitării și respectarea exercițiilor sistematice, alegerea celor mai bune circuite potrivit vârstei, sexului, sănătății, nivelului de pregătire și particularităților individuale ale elevilor.

Cu toate că metoda lucrului în circuit urmărește în special pregătirea fizică a elevilor, ea poate fi folosită cu succes în perfecționarea tehnicii diferitelor ramuri sportive în cadrul lecțiilor și al colectivelor sportive, atît în sala de sport, cît și pe terenuri special amenajate sau în curțile școlilor. Iată cîteva schițe care arată cum se pot organiza lecțiile pe baza variantelelor acestei metode.

Metoda extensivă cu intervale (fig. 2). Scopul: pregătirea fizică generală.

- 1) Săritura ghemuită peste bancă lateral în ambele sensuri 2) Flotări în brațe din sprijin pe scaun; 3) Exercițiul „briceagului”; 4) Tracțiuni în brațe din poziția oblic atîrnat spre înălțime; 5) Din atîrnat ridicarea genunchilor la piept; 6) Aplecări și extensii cu mingea medicală; 7) Împingerea băncii înclinate din ghemuit pînă sus; 8) Echilibrul pe bîrnă; 9) Săritura cu coarda de gimnastică; 10) Dribling, slalom printre obstacole (exercițiile pot fi folosite și pentru circuitele de curte).

Metoda lucrului intensiv cu intervale (fig. nr. 3). Scopul: Pregătirea fizică specifică și tehnică în jocul de volei.

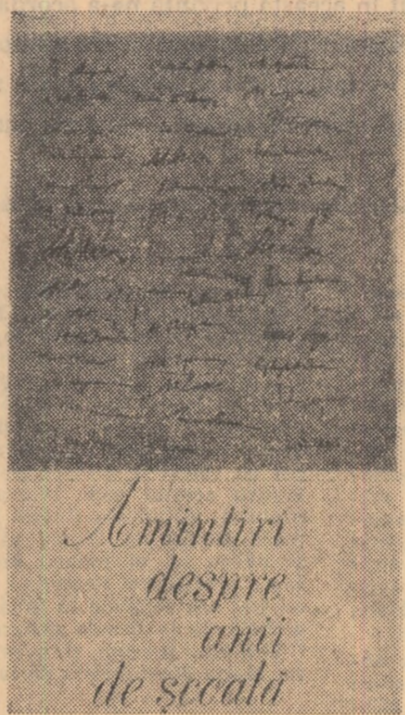
- 1) Săritura pe ambele picioare cu un pas elan și atingerea panoului de baschet. 2) Pasa cu peretele la punct fix cu pasă de control. 3) Lovitura de atac din săritură pe un picior la o minge suspendată, la un suport fixat în perete. 4) Pase în trei din seziu (volei). 5) Pasarea mingii medicinale din săritură de deasupra capului. 6) Serviciul de sus din față de la 4 m. de perete deasupra unei linii desenate la înălțimea fileului (cuprinderea mingii și repetarea serviciului); 7) Săritura în adîncime de pe o capră și imediat o săritură înaltă pentru apucarea unor inele (sau atingerea unui obiect suspendat). 8) Flotări cu împingerea din sprijin la perete.

Aplicativitatea diferitelor variante ale metodei de lucru în circuit este practic nelimitată. Profesorul poate combina diferitele metode, îmbogățînd și perfecționînd neîncetat procedeele. Pentru succesul deplin al lecției trebuie să se acorde o deosebită atenție pregătirii prealabile a colectivului clasei (care este de dorit să fie cît mai omogenă), să se individualizeze, pe cît posibil, exercițiile, să se asigure permanent controlul în timpul lucrului.

Prof. V. FĂRCAȘ
Tg. Mureș

CĂRȚI / CĂRȚI

„Amintiri despre anii de școală”

sebie faptul că ceea ce s-a dobîndit cu trăinicie și seriozitate în anii de școală, în toate direcțiile și în toate domeniile culturii generale, constituie temelii sigure al specializării de mai tîrziu. El subliniază, în legătură cu aceasta, că este bine ca tinerii să cultive cît mai mult, prin studiu individual și prin lecturi suplimentare, domeniile preferate, dar nu în detrimentul celorlalte discipline, căci diferitele compartimente ale științei se leagă între ele într-un mod indisolubil, la fel ca natura însăși pe care o studiază.

Alegerea profesiei este de asemenea abordată în cuprinsul cărții, autorii arătînd din propria lor experiență ce importanță are ea în stabilirea viitoarei cariere și se aibă în vedere nu meschinie interese materiale, nici faptul că la cutare facultate sînt mai puțini candidați și mai multe locuri, ci vocația, aplicația spre un anumit domeniu, ca și nevoia economiei și culturii patriei.

Multe din paginile cărții se ocupă și asupra trăsăturilor morale care se formează în anii de școală.

Cu căldură sînt evocate în carte frumoasele tradiții ale școlii românești, care a dat țării atîtea minți luminate, atîtea mari personalități. Toți semnatarii amintirilor vorbesc cu deosebită stîmă de dascălii lor care, în condiții adesea deosebit de vitrege, și-au făcut cu cinste datoria lor patriotică.

Nenumărate sînt învățămintele care le pot trage tinerii cititori din această carte, utilă deopotrivă și profesorilor, diriginților, ca și celor ce lucrează în rândurile uteciștilor și pionierilor.

S. BRĂTESCU

A apărut
REVISTA DE PEDAGOGIE
nr. 10, octombrie 1966

în sumar:

- Un secol de la înființarea Academiei.
- Dimitrie Todoran: Dimensiunile educației și sfera de cercetare a pedagogiei.
- Ștefan Zămisescu: Gîndirea tehnică la preadolescent.
- Mihail Golu: Problema organizării programului instructiv-educativ pentru copiii cu sindrom cerebroastenic.
- Tiberiu Prună și Constantin Logofăt: Despre atitudinea față de învățatură.
- Petre Pușan și Margareta Bontas: Cercetări cu privire la utilizarea unor algoritmi în instruirea practică a elevilor din școlile profesionale.
- I. Cremer: George Coșbuc și omenia școlii.
- Ioan Vlad: Domnul Trandafir.
- Ioșif Gabrea: Monografiile de școli.
- Ioan Bontas: Pedagogia — știință complexă.
- Nicolae Radu: Perspectivele programării.
- Francisc Vereș: Activitatea diriginților pentru cunoașterea multilaterală a elevilor.
- Agripina Bourceanu: Discuții asupra obiectului sociologiei educației.
- E. N.: Dezbateri pe tema modernizării învățămîntului.
- Floarea Andreescu: „Doșkolnoie vospitanie”.
- Constantin Pușan: „Les cahiers de l'enfance inadaptee”.

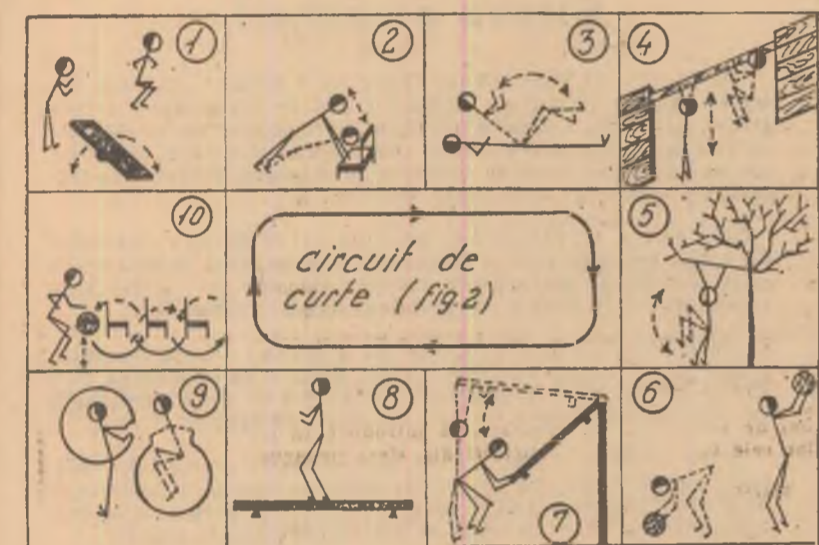

Figura 1.

cercului au ajuns la concluzia că folosirea ei dă rezultate dintre cele mai bune.

Metoda lucrului în circuit urmărește în primul rînd dezvoltarea fizică multilaterală, perfecționarea diferențială a calităților fizice complexe — de rezistență în regim de viteză sau rezistență în regim de

legerea mijloacelor și procedeele de lucru se stabilește în funcție de scopul lecției, de calitățile fizice pe care dorim să le dezvoltăm, de deprinderile motrice

fortă — și creșterea capacității funcționale a marilor funcțiuni ale întregului organism. Ea se aplică în partea fundamentală a lecției, în cadrul unui program valabil pe perioada unui trimestru, urmînd sporirea progresivă a solicitării, plecînd de la nivelul mediu de pregătire fizică generală a clasei.

Iată cîteva dintre variantele metodei lucrului în circuit: metoda lucrului de durată fără normă de timp și pauză între ateliere, cu normă de timp și pauză după 2—3 circuite, sau fără pauză, cu timp de lucru standard. (Folosirea acestei metode poate începe, după unii autori, încă din clasa a V-a fără încărcătură suplimentară, cu pauze după fiecare circuit și cu înjumătă-

ți care urmărim să le perfecționăm. În strînsă legătură cu scopul propus trebuie stabilite și succesiunea exercițiilor la fiecare aparat, ca și factorii de solicitare după criteriile anatomo-fiziologice, prevăzîndu-se exerciții pentru dezvoltarea musculaturii picioarelor, pentru dezvoltarea musculaturii brațelor și a centurii scapulo-lumbrale, pentru întărirea musculaturii abdominale și pentru întărirea musculaturii spatelui, ca și pentru dezvoltarea detentei, îndemînării, supletei, rezistenței în regim de viteză, rezistenței în regim de forță.

Atelierele de lucru se marchează cu ajutorul unor cartonașe fixate pe aparatul de lucru sau pe podea, prinziind: numarul de ordine al atelierului; schema exercițiului în dife-

Metodologie

Utilizarea mijloacelor audio-vizuale în educația adulților

Între 5 și 10 octombrie 1966

are avut loc la Praga un seminar care a luat în discuție problemele cercetării științifice privitoare la utilizarea mijloacelor audio-vizuale în educația adulților. Din partea țării noastre a participat printre alții, la acest seminar, și conf. univ. V. Bunescu, director adjunct al Institutului de Științe Pedagogice, căruiua redacția noastră i-a solicitat o convorbire pe această temă.

În ce cadru a fost organizat seminarul și cine a participat la lucrările lui?

Organizat de Federația sindicală a lucrătorilor din învățămînt și cultură din Cehoslovacia, cu concursul UNESCO și al Comisiei cehoslovace pentru UNESCO, seminarul a intrunit la lucrările sale, pe lângă reprezentanți a 35 de instituții profesionale și științifice din Cehoslovacia, și experți din mai multe țări (Franța, U.R.S.S., S.U.A., Canada, Italia, R. P. Ungară, Senegal etc.). Din partea țării noastre au fost prezenți, ca delegați observatori din Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, Florica

Ciulea și Elena Strujan. În ceea ce mă privește am participat ca delegat al Ministerului Învățămîntului și al Comisiei Naționale UNESCO.

Vă rugăm să vă referiți la scopul acestei manifestări internaționale.

Seminarul a urmărit să contribuie la o dezvoltare mai rapidă a activităților legate de folosirea mijloacelor audio-vizuale în învățămîntul adulților, să stimuleze schimbul de experiență în acest domeniu, îndeosebi în sfera metodelor și a tehnicilor, să contribuie la realizarea colaborării și coordonării activităților de cercetare și profesionale legate de folosirea mijloacelor de comunicare în masă (film, radio, televiziune) pentru educația adulților.

Dezbaterile internaționale de amploare sînt întotdeauna o prilej de confruntare a opiniilor, de precizare a unor poziții în problemele dezbătute și, totodată, de sugerare a unor căi de soluționare practică a problemelor luate în discuție. Ar fi deosebit de interesant pentru cititorii „Gazetei învățămîntului” să vă referiți la aceste aspecte, așa cum au rezultat ele din seminarul la care ați participat.

Intr-adevăr, participarea la asemenea manifestări internaționale

constituie o bogată sursă de reflexii și sugestii. Prezentînd unele dintre acestea cititorilor „Gazetei învățămîntului”, doresc totodată să atrag atenția asupra unui fapt pe care realitățile îl impun meru mai mult: extinderea preocupărilor de cercetare asupra unui vast domeniu, cel al educației adulților.

Seminarul a scos cu pregnanță în evidență o apreciere nouă asupra educației adulților: schimbarea conținutului acestei activități. Vechea „androgogie” își propunea în primul rînd, poate chiar în exclusivitate, ridicarea nivelului maselor pînă la însușirea alfabetului, a scris-cititului, prin aceasta considerîndu-se deschise perspectivele pentru însușirea unei culturi suficiente în condițiile tehnice, științifice, economice și social-politice de atunci. Astăzi, sensul androgogic este legat de extinderea unei educații de un nivel mult mai înalt pentru marea majoritate a populației, de ceea ce înseamnă educație permanentă în masă. Schimbarea sensului exprimă schimbarea unei realități; cuceririle rapide ale tehnicii și științei fac necesare recalificarea la mici intervale de timp, perfecționarea continuă a calificării în orice domeniu de activitate etc.

Recunoaștem însă că aceste schimbări nu au dus numai la cerințe noi; ele oferă și tehnici noi,

mijloace noi, corespunzătoare, de realizare a cerințelor. Tehnicile audio-vizuale de educare în masă sînt în sprijin deosebit de eficiente în acest sens. Aici se constată însă o rămînire în urmă, cel puțin în ceea ce privește folosirea lor științifică, organizată cu eficiență maximă pentru scopurile amintite.

Nu este întîmplător faptul că cercetările în aceste domenii nu se află decît la început. Problema în sine este foarte complexă, implică o mare varietate de aspecte. Cercetarea folosirii mijloacelor audio-vizuale pentru educația adulților presupune cercetări sociologice, psihologice, pedagogice, tehnice etc., realizate dintr-un singur unghi de vedere. Aceasta este de sigur dificilă aștia vreme cît fiecare specialist nu cunoaște unghiurile de vedere ale celorlalți.

Care au fost formele în care s-au desfășurat dezbaterile din cadrul seminarului?

Data fiind situația prezentată anterior, lucrările seminarului au trebuit să cuprindă, în afara unor referate cu caracter general, prezentate în ședința plenară, și activități pe grupe. S-au constituit astfel grupe de sociologie, pedagogie, psihologie, televiziune, film, radio.

Dintre comunicările prezentate menționăm: „Stadiul actual și perspectivele dezvoltării metodelor

și tehnicilor de cercetare privind efectul exercitat de mijloacele audio-vizuale colective asupra educației adulților” (Roland Garnier, profesor la Institutul pedagogic național din Paris), „Imaginea și cuvîntul în formarea modernă a adulților” (Filippo de Sanctis, Roma), „Femeile africane și televiziunea educativă” (Pierre Fougereyrolles, profesor de psihologie la Universitatea din Dakar) etc. Personal am prezentat comunicarea „Problema cercetărilor privind folosirea mijloacelor audio-vizuale în învățămîntul adulților din Republica Socialistă România”.

Atît din conținutul comunicărilor cît și din lucrările de cuvînt a reieșit că cercetarea influenței educative a programelor speciale ale televiziunii și radioului asupra adulților trebuie să urmărească nu numai cunoașterea intereselor și dorințelor beneficiarilor, pe grupe de vîrstă și profesie, ci și cunoașterea efectului programelor asupra acestora. De asemenea, a apărut evidentă necesitatea pregătirii specifice a creatorilor de scenarii, a celor care răspund de alcătuirea programelor. S-a pus întrebarea dacă aceștia trebuie să fie ei înșiși pedagogi, regizori, tehnicieni, sau pot coopera cu specialiștii respectivi. Răspunzînd la această problemă, prof. Garnier a susținut că,

asa cum o demonstrează practica, cooperarea specialiștilor dă rezultate foarte bune, mai bune decît cele la care s-ar ajunge dacă s-ar încerca o pregătire multilaterală a aceleiași persoane.

În grupa de pedagogie, sociologie și psihologie, care ne-a interesat îndeosebi, s-a propus efectuarea unor cercetări privind dezvoltarea proceselor psihologice sub influența mijloacelor de comunicare în masă; studiul problemei complexe a „masificării” efectului acestor mijloace, deosebite masificarea culturii este pusă în legătură cu un tip de om de masă, care uneori este considerat, în mod greșit, ca o ființă dezbrăcată de orice particularități individuale; studierea problemei motivației în educația adulților, legată de folosirea mijloacelor audio-vizuale; studierea folosirii acestor mijloace în raport cu fiecare profesie și cu diferitele domenii de activitate socială (știință, artă, tehnică, sănătate publică etc.); cercetări cu privire la programele privind relațiile internaționale, în vederea unei înțelegeri internaționale, a unei mai bune cunoașteri între națiuni.

Ca tehnică de bază în cercetarea acestui domeniu a apărut evidentă necesitatea cooperării mai multor specialiști și trecerea la

cercetări riguroase, pe eșantioane reprezentative, stabilite de fiecare dată în legătură cu aspectul cercetat.

Care au fost primele concluzii practice desprinse pe marginea desfășurării seminarului?

În cadrul discuțiilor s-a conturat propunerea de a se crea un centru de documentare și bibliografie care să asigure un schimb de publicații pe plan internațional. De asemenea, s-a propus elaborarea unor dicționare internaționale în care să se explice termenii utilizați și metodele folosite în educația adulților prin mijloacele audio-vizuale de masă. O problemă asupra căreia s-a insistat a fost aceea a stabilirii conținutului didacticî învățămîntului pentru adulți.

Nu pot fi, desigur, prezentate toate ideile formulate în discuțiile din timpul seminarului, dar o concluzie a fost evidentă și ea necesită toată atenția: educația adulților în condițiile contemporane, prin folosirea mijloacelor de comunicare în masă, nu se mai poate desfășura fără să se țină seama de rezultatele unor cercetări riguroase, complexe (sociologice, pedagogice, psihologice).

SPECIALISTI

RĂSPUND

la întrebările cititorilor

ÎN CE CONSTĂ CODUL GENETIC?

La solicitarea unor cititori ai gazetei de a răspunde la unele întrebări din domeniul biologiei moderne, ne-am adresat unor specialiști. Prezentăm în acest număr lămuriri în legătură cu codul genetic.

Conceptul de cod genetic a fost elaborat începînd din anul 1950. Conform acestui cod, informația ereditară este înmagazinată în anume macromolecule cu rol esențial în transmiterea caracterelor, existente în nucleul celulelor vii (ADN), și transmisă codificat componentelor celulare menite să traducă codul, să-l citească, concretizîndu-se într-un anumit mod de sinteză a proteinelor.

Principial aceste fenomene pot fi comparate cu transmiterea mesajelor prin telegraf. După cum se știe, telegraful transmite mesajele exprimate în cuvinte cu ajutorul literelor alfabetului, codificate în trei feluri de semnale: linie, punct, pauză (alfabetul Morse). Fenomenul care se întîmplă în celula vie este similar.

În nucleul celulei vii se găsește o substanță cu o moleculă extrem de complexă — acidul dezoxiribonucleic (ADN) — iar în afara nucleului, acidul ribonucleic (ARN). Intensificarea studiilor asupra structurii și funcției acestor compuși, mai ales după ce s-a evidențiat rolul jucat de ei în fenomenul eredității, a condus, în anul 1953, la descoperirea modului de alcătuire a moleculei de acid dezoxiribonucleic. Totodată s-a dovedit că între structura moleculei acestui acid și alcătuirea proteinelor există o anumită legătură.

Molecula de proteină este formată dintr-un lanț foarte lung de unități componente, numite aminoacizi. În natură au fost izolați 20 de aminoacizi diferiți. Specificitatea fiecărei proteine (care, după cum se știe, asigură suportul material al vieții), este dată de modul în care se succed aminoacizii în lanțul moleculei de proteină. Dar de această caracteristică a proteinelor, de specificitatea lor, depind într-o măsură covârșitoare principalele trăsături și însușiri ale fiecărui organism în parte. Printre cuceririle moderne ale geneticii se numără și faptul că a fost descoperit mecanismul prin care se realizează succesiunea aminoacizilor în lanțul moleculei de proteină.

În ultimii ani a devenit clar că în molecula de acid dezoxiribonucleic, și anume în structura acestor molecule, este înscrisă, ca pe o bandă de magnetofon, diversitatea alcătuirii tuturor proteinelor existente în ființele vii și că ele se sintetizează conform matricei din acidul dezoxiribonucleic. Expresat în limbaj ebernetic, acest fenomen mai poate fi definit și ca „informație”, adică se consideră că în macromolecula de acid dezoxiribonucleic este înscrisă informația metabolică esențială a organismului viu. Întrucît molecula de ADN are capacitatea de a se autoduplica, transmîndu-se de la părinți la urmași, se poate spune că informația cuprinsă în ADN are un caracter ereditar, transmîndu-se de-a lungul generațiilor.

Cantitatea de informație cuprinsă în molecula de ADN fiind foarte mare, ea se transmite la locul de sinteză al proteinelor printr-un sistem concis, unitar, care este codul. Informația este codificată în ADN și transmisă de ARN cu ajutorul a patru baze azotate — uracil, citozină, adenină, guanină — care, combinate cîte trei (în triplete) determină prinderea în lanțul proteinic a unui anumit aminoacid, specific.

Dacă s-a putut deduce compoziția în litere (anagrama) codului genetic — pentru toți cei 20 de aminoacizi — nu se aflase însă ordinea (secvența) literelor în fiecare triplet. În luna septembrie a anului 1965, savantul Nirenberg și colaboratorii săi au reușit să determine așit compoziția în litere, cît și secvența literelor în tripletele care determină aminoacizii (61 din 64 posibile), făcînd în același timp și dovada experimentală a valabilității tripletelor indicate de ei, prin aceea că au reușit să sintetizeze lanțuri de aminoacizi conform matricei de ADN folosite. Aceasta a demonstrat și experimental existența reală și valabilitatea universală a codului genetic.

SUZANA BRATOSIN
asistent universitar